

НАУКОВИЙ ВІСНИК ЧЕРНІВЕЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Рік заснування 1996

Випуск 702 – 703

**ІСТОРІЯ.
ПОЛІТИЧНІ НАУКИ.
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ**

Збірник наукових праць

Чернівці

Чернівецький національний університет

2014

Друкується за ухвалою вченої ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Збірник входить до переліку наукових видань ВАК України
Постанова президії ВАК України від 10 лютого 2010 р. № 1-05/1
(Бюллетень ВАК України № 3, 2010)

Рецензенти:

Юрій М.Ф., доктор історичних наук, професор;
Євтух В.Б., доктор історичних наук, професор, член-кор. НАН України;
Денисенко В.М., доктор політичних наук, професор;
Кресіна І.О., доктор політичних наук, професор.

Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Історія. Політичні
науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Чернівецький університет, 2014. – Вип. 702 – 703. –
234 с.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 15746-42188 від 26.10.2009 р.

До збірника наукових праць увійшли статті, підготовлені за тематикою доповідей на пленар-
ному та секційних засіданнях «IX Буковинської міжнародної історико-краєзнавчої конференції,
присвяченої 95-ї річниці Буковинського народного віча», яка відбулася 25 – 26 жовтня 2013 р. у
Чернівцях.

The collection of scientific papers includes articles prepared on the subject of reports in plenary and
breakout sessions of «IX International Bukovinian Local History conference dedicated to the 95th
anniversary of the Bukovinian People's Chamber», which took place on 25 – 26 October 2013 in Chernivtsi.

Редколегія випуску:

Добржанський О.В., доктор історичних наук, професор (науковий редактор);
Винар Л.Р., доктор історичних наук, професор (заступник наукового редактора);
Макар Ю.І., доктор історичних наук, професор (заступник наукового редактора);
Ботушанський В.М., доктор історичних наук, професор;
Брицький П.П., доктор історичних наук, професор;
Бурдяк В.І., доктор політичних наук, професор;
Івасюшин Т.Д., кандидат філологічних наук, доцент;
Кожолянко Г.К., доктор історичних наук, професор;
Круглашов А.М., доктор політичних наук, професор;
Лупул Т.Я. доктор політичних наук, доцент;
Ротар Н.Ю., доктор політичних наук, професор;
Сич О.І., доктор історичних наук, професор;
Троян С.С., доктор історичних наук, професор;
Фісанов В.П., доктор історичних наук, професор;
Федуняк С.Г., доктор політичних наук, професор;
Чучко М.К., доктор історичних наук, професор;
Гуйванюк М.Р., кандидат історичних наук, доцент (відповідальний секретар).

Адреса редколегії: Україна, 58012, м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2,
Чернівецький університет, факультет історії, політології та міжнародних відносин,
тел. (03722) 52-19-94. E-mail: dobrz@chnu.cv.ua

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Филипчук О. Після русько-візантійської війни 968 – 971 рр.: Іоанн Цимісхій і найманці Русі	7
Шур С. Відгуки та наслідки страти агента тероризму Івана Ковальського у 1878 році	11
Панфілова Т. Органи місцевого самоврядування – складова структур громадянського суспільства Східної Галичини XIX століття	15
Обершт О. Слов'янофільство, панславізм, панросіянізм. Особливості російського націоналістичного руху на українських землях	19
Королько А. Українське радикальне народне віче в м. Снятині 1892 р.	24
Гуйванюк М. Участь Василя Стефаника у виборчому процесі в Галичині наприкінці XIX – на початку ХХ ст.	31
Скорейко Г. «Буковинська війна»: міжконфесійні суперечності на тлі політичного протистояння на Буковині у другій половині XIX – на початку ХХ ст.	36
Добржанський О. Буковинська складова Західноукраїнської народної республіки	41
Чайка Г. Пам'ятки воєнної історії Буковини	47
Довгалець О. Політичні партії національних меншин і Центральна Рада: особливості відносин	51
Трачук О. Альтернативні підходи консервативних сил щодо перспектив національного поступу України в революційну добу 1917 – 1920 рр.	55
Любовець О. Українська Народно-ресурсіанська партія (1918 – 1920 рр.)	60
Міщенко І. Репресовані педагоги Польського педагогічного інституту	64
Петрова Н. Повсякдення українців у 1932 – 1933 рр.: до питання про деформацію традиційної культури (за матеріалами спогадів свідків голodomору на Одещині)	69
Герегова С. Роль Сидора Терлецького у становленні українського театрального мистецтва на Буковині	76
Брицький П. Демографічні і соціальні наслідки голodomорів радянської України	81
Марченко С. Спроби реформування аграрної сфери економіки України у другій половині 80-х років ХХ століття	85
Суровцев О. Вшанування жертв Голокосту у Чернівецькій області: memorialni mіscia, люди та сучасні рефлексії	90

УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Ніконенко В., Щигельська Г. Лобіювання українською діаспорою Об'єднаного королівства прав людини в УРСР	94
Баланюк Ю. Реалізація політики збереження об'єктів культурної спадщини ЮНЕСКО в Україні	100
Макар Ю. Євроінтеграційні орієнтири України	104
Крет О. Формування зовнішньополітичного іміджу України в контексті розвитку відносин з Європейським Союзом	110
Добржанска О. Результати імплементації ініціативи «Східне партнерство» Україною станом на кінець 2013 року	114

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Мінайло Н. «Captio» virgo vestalis як ритуал переходу	120
Верховцева І. Проблеми селянського самоврядування в Росії у матеріалах комісії 1881–1885 pp. під головуванням М. С. Каханова: земці проти бюрократії	123
Ткач С. Політична контрабанда на подільській ділянці кордону Австро-Угорської та Російської імперії напередодні та в період революції 1905 – 1907 pp.	128
Глібіщук М. Склад та формування уряду П. Врангеля у 1920 році	132
Фесенко В. Освітня політика радянської влади щодо польської етнічної меншини в добу українізації (1923 – 1932 pp.)	136

¹ Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність. – Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. – С. 288-290.

² Там само.

³ Макар Ю. Зовнішньополітична орієнтація України: проблема вибору стратегічного партнерства // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 607-609. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – 2012. – С. 122.

⁴ Щербак Ю. Україна: виклик і вибір. Перспективи в глобалізованому світі ХХІ століття. – Київ: Дух і Літера, 2003. – С. 131.

⁵ Там само.

⁶ Там само. – С. 131-132.

⁷ Макар Ю. Назв. праця. – С. 123.

⁸ Світова та європейська інтеграція // За ред. Я. Й. Малика. – Львів: АРІДУ НАДУ, 2005. – С. 314-316.

⁹ Там само. – С. 96-97.

¹⁰ Рудич Ф. Геополітичний вимір президентських виборів 2004 року // Політичний менеджмент, 2005. – № 5. – С. 12-13.

¹¹ Світова та європейська інтеграція. – С. 353-354.

¹² Україна на міжнародній арені: 36. документів і матеріалів 1991-1995 рр. Кн. 1. – К.: Юрінком Интер, – 1998. – С. 18-19.

¹³ Світова та європейська інтеграція. – С. 354.

¹⁴ Україна в міжнародних організаціях // Авт. колектив: Юрій Макар та ін. – Чернівці: Прут, 2009. – С. 366-384.

¹⁵ Там само.

¹⁶ Рудич Ф. Назв. праця. – С. 39.

¹⁷ Україна в міжнародних організаціях. – С. 429-453, 472-486.

Украины на современном этапе, отношения украинской власти с Европейским Союзом.

Ключевые слова: имидж, Украина, власть, Европейский Союз, украинский народ.

O. Kret

Formation of the Foreign Image of Ukraine in the Context of Relations with the EU

The article is devoted to the problem of creating a positive foreign policy image of Ukraine at the present stage. Special attention is paid to the political relationship between Ukrainian government and European Union.

Key words: image, Ukraine, power, European Union, Ukrainian people.

Постановка наукової проблеми та її значення. Імідж людини, організації, політичної партії, держави залежить від суспільних відносин. В умовах сучасних соціально-економічних відносин іміджелогія відіграє важливу роль у створенні демократичного суспільства, удосконаленні спілкування людей одне з одним, у формуванні іміджу, побудованого на загальнолюдських цінностях і принципах.

Феномен «іміджу» досліджують різні науки, такі як філософія, педагогіка, психологія, політологія, етика, естетика та інші, але закономірності його формування, структурні особливості, фактори та умови його функціонування повністю ще не вивчені.

Внаслідок різного розуміння характеру формування іміджу, в одних дослідженнях його визначають як такий, що цілеспрямовано формується, а в інших – як такий, що вже існує, склався стихійно¹.

Питання формування позитивного іміджу нашої держави є одним із завдань комунікативно-інформаційних служб засобів масової інформації і масової комунікації в період її утвердження на європейській і світовій арені.

З огляду на реалії політичного процесу в сучасній Україні все більше розповсюдження набувають технології і механізми, які формують політичний імідж. Без їхнього використання сьогодні не обходяться досягнення найбільш важливих стратегічних і тактичних цілей як окремих політичних лідерів, так і держави в цілому.

Політичний імідж країни відіграє важливу роль у сфері міжнародних відносин: від того, чи є він позитивним або негативним, залежить успіх проведення зовнішньої політики країни, розвиток торгово-економічних відносин з іншими країнами. Зовнішньополітичний імідж держави формується у двох вимірах – внутрішньому і зовнішньому, а також впливає на політичні процеси, які відбуваються в самій державі. Негативний образ країни може використовуватися опозиційними силами як один із аргументів критики на адресу уряду і пре-

УДК 32:327.8(477+4-6ЄС)

© Ольга Крет
(Рівне)

ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ВІДНОСИН З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

У статті аналізуються проблеми формування позитивного зовнішньополітичного іміджу України на сучасному етапі, відносини української влади з Європейським Союзом.

Ключові слова: імідж, Україна, влада, Європейський Союз, український народ.

O. Kret

Формирование внешнеполитического имиджа Украины в контексте развития отношений с Европейским Союзом

В статье анализируются проблемы формирования позитивного внешнеполитического имиджа

зидентна та реалізації пріоритетів їхнього політичного правління. Цілком зрозуміло, що зовнішньополітичний аспект державного іміджу в загальному вигляді – це засіб вирішення конкурентних завдань і одна із рушійних сил міжнародних відносин.

Усе більш зростаюча роль зовнішньополітичного іміджу держави, беззаперечно, визначається бурхливим розвитком інформаційних технологій, засобів масової інформації і їх ролі у формуванні громадської думки, стереотипів та інших стійких образів, котрі свідомо чи несвідомо впливають на прийняття політичних рішень, у тому числі й на міжнародному рівні.

Позитивний імідж сучасної України за кордоном є сьогодні важливим фактором вирішення зовнішньоекономічних і зовнішньополітичних завдань країни, міжнародного співробітництва з її партнерами, насамперед, щодо країн Європейського Союзу. Не викликає сумнівів, що формування політичного простору України у взаємодії з різноманітними учасниками міжнародних відносин можливе лише на базі загальних інтересів і цінностей, єдиних норм і правил поведінки, які фактично встановлюють партнерські відносини і виключають застосування подвійних стандартів².

Тому одним із головних завдань, що стоять сьогодні перед українською державою, є інтегрування у «європейський дім» партнер, який вибрав демократичний шлях розвитку. Значну роль у цьому процесі відіграє прозорість і доступність інформації про хід українських політичних реформ як визначного фактора співробітництва України з країнами ЄС. Демократизація інститутів влади і політична стабільність є базою в розвитку стратегічного партнерства Україна – ЄС. Формуванню довіри між учасниками міжнародної взаємодії повинна сприяти і чітко комунікаційна політика, орієнтована на якісні зміни іміджу країни на довгострокову перспективу.

Аналіз останніх досліджень. Отже, імідж країни – це погляд на певну країну групи людей на основі сформованого у них ставлення до цієї країни, що виник у результаті прямого контакту або на основі інформації, отриманої про неї з інших джерел. Аналіз праць зарубіжних та вітчизняних дослідників, а саме Е. Галумова, І. Глинської, Ю. Кашлева, Л. Брауна, В. Маркіна, В. Шепеля, Д. Ольшанського, Г. Почепцова, О. Швець, Є. Макаренко, О. Чернецької, В. Королька, Є. Тихомирової дозволяє проаналізувати результати всіх зацікавлених сторін (держави, громадськості, зарубіжних партнерів) щодо розробки і просування позитивного іміджу країни в цілому й України конкретно, котрий відображає суть її сучасної зовнішньої і внутрішньої політики.

Мета і завдання дослідження – розглянути сутність та особливості формування зовнішньополі-

тичного іміджу України в процесі розвитку багатосторонніх відносин з країнами-членами Європейського Союзу. Завданням дослідження є вивчення процесу становлення зовнішньополітичного іміджу України серед країн Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу й обґрутування отриманих результатів. Як правило, кожна країна намагається створити унікальний позитивний зовнішній імідж, оскільки він позитивно впливає на світову громадську думку про цю країну. Але оскільки імідж є одним із ресурсів, що визначає політичну, економічну і соціальну перспективу країни (на думку Е. Галумова, позитивний імідж країни – важливий інструмент захисту її національних інтересів³), то він стає об'єктом для зовнішніх погроз.

На думку автора, аналізуючи проблематику іміджу України, необхідно прояснити питання щодо співвідношення іміджу й об'єктивної реальності. Це пов'язано з тим, що багато тлумачень з означеної проблематики виходять за межі відповідності між іміджем України й українською дійсністю.

Юрій Щербак, колишній надзвичайний і повноважний посол України в США, сказав, що, «якщо є хтось, хто займається PR України від працівничої групи, вони повинні за голову схопитися й бути дуже стурбованими. Іде скрізь системна надзвичайно негативна інформація про Україну». Заходи преса та політичні інститути стурбовані згортанням демократичних процесів у країні й відсутністю реформ. «Цей режим починають називати авторитарним, іде більша стурбованість із приводу повернення в радянське минуле... Це надзвичайно погана реклама України... Ми не виконуємо своїх міжнародних зобов'язань⁴».

Сьогодні Україна охоплена політичною кризою і має передусім імідж політично нестабільної держави, що, звісно, не на користь ані її політичній еліті, ані громадянам.

Значну роль у формуванні зовнішнього іміджу відіграють політичні пріоритети тих, хто взаємодіє з Україною, в даному випадку це країни Європейського Союзу. Взятий Україною курс на європейську інтеграцію на нинішньому етапі потребує підтримки широкої громадськості, забезпечення належним рівнем національної свідомості та політичної культури української нації.

2013 рік мав вирішити долю Угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом. На це рішення чекали як прихильники європейської інтеграції, так і її опоненти. Це повинен був бути момент істини, зробивши який, Україна мала визначити вектор свого розвитку на десятиріччя вперед.

Але Україна не підписала на саміті Східного партнерства Євросоюзу у Вільнюсі Угоду про асоціацію з ЄС. Таким дивовижним і несподіваним

стало рішення нашої влади буквально за кілька днів до саміту. Українському суспільству було «видане» незграбне пояснення про те, що економіка України «не готова» до зближення з ЄС і зазнає величезних збитків після підписання Угоди. Але ще зовсім недавно з уст влади звучали зовсім інші пояснення – йшлося про великі переваги і, насамперед, економічні.

Аналізуючи події у Вільнюсі, директор Департаменту європейської інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України В. Філіпчук виклав свої погляди в газеті «Дзеркало тижня. Україна». Він сказав: «Непідписання Угоди про асоціацію з ЄС стало найбільшою зовнішньополітичною поразкою за всю історію України. Більшою, ніж навіть ненадання Україні Плану дій щодо членства під час саміту НАТО в Бухаресті. Тоді принаймні було збережено всі правила великої геополітичної гри... Всі повернулися з Бухареста – хто з відчуттям поразки, хто – перемоги, та головне – усі із власною зовнішньою політикою і, передусім, зі збереженням власної суб'ектності на міжнародній арені... Рішення уряду України від 21 листопада 2013 року створює загрозу збереженню за Україною головного атрибута незалежної держави та рівноправного члена міжнародної спільноти... Не знаю, чи усвідомлював це Кабінет Міністрів, але своїм рішенням він поставив під сумнів наявність у нинішній Україні договороспроможності і суверенітету. І наслідки для міжнародного іміджу країни, її місця на міжнародній арені, для сприйняття зовнішньої політики (відтепер у ній сумніватиметься кожен наш закордонний партнер) не завершаться самітом у Вільнюсі. Відновити сприйняття держави як договороспроможної, прогнозованої країни, з якою можна сидати за стол переговорів і про щось домовлятися, буде непросто, і станеться це нещвидко. Вірити, що країна, яка так кинула ЄС, не кине й інших партнерів, буде важко⁵».

Викликом на події у Вільнюсі став український Євромайдан. Шукати вихід з глухого кута громадянське суспільство вирішило самостійно, але влада цю проблему захотіла вирішити на свій манер і розігнати Майдан, застосувавши силові методи. Ніч на 30 листопада 2013 року додала ще «кращого» іміджу Україні і про неї заговорили в політичних колах, на сторінках вітчизняних і зарубіжніх ЗМІ, в Інтернеті.

Серед тих, хто першими відреагував на події, що сталися у Києві, були глава МЗС Литви Лінас Лінкевічус та глава МЗС Швеції Карла Більт. Вони висловили своє побоювання відносно того, що В. Янукович вирішив перейти до політики репресій.

Різко засудили надмірне використання сили правоохоронними органами, щоб розігнати мирних протестувальників, які у рішучий і безпрецедентний спосіб висловлювали свою підтримку політичній асоціації та економічній інтеграції, Верховний представник ЄС із закордонних справ Кетрін Ештон та Комісар з питань розширення європейської політики сусідства Стефан Фюле. «Невіправдане використання сили суперечить принципам, дотриманням яких учора ще раз підтвердили всі учасники Вільнюського саміту, в тому числі президент України» – йшлося у заявлі європейських політиків⁶. Свої негативні емоції з приводу подій в Україні висловили президент Польщі Броніслав Коморовський і прем'єр-міністр Дональд Туск, президент Європарламенту Мартін Шульц, посол США Джeffрі Р. Пайетт, громадські організації і духовенство.

Більшість українців – 58% виступають за приєднання України до Європейського Союзу. В порівнянні з минулим роком частка прихильників вступу виросла на 6%. Такі результати нового опитування громадської думки DW-Trend в Україні за листопад 2013 року оприлюднені Німецькою хвилею. Більшість прихильників європінтеграції хочуть якнайшвидшого вступу до ЄС. Навіть на сході і півдні країни, традиційно орієнтованих на Росію, 50% у принципі за вступ до ЄС. На заході і в центрі таких – 69%.

З приводу іміджу України в Європі в українців іллюзій немає. 32% переконані, що Україну розглядають, у першу чергу, як постачальника сировини і дешевої робочої сили. Тільки 14% впевнені, що Україну сприймають як надійного стратегічного партнера⁷.

Основними темами публікацій світових ЗМІ про Україну стали внутрішньополітична ситуація в країні, а також її зовнішні відносини у контексті останніх подій. Іноземні журналісти продовжують стежити за перебігом акцій протесту в Україні та аналізують перспективи підписання Угоди про асоціацію з ЄС.

Американське видання «Washington Post» оприлюднило позицію американських політологів, які впевнені, що нинішні антиурядові протести в Україні мають мало чого спільного зі спробою покращити економічну ситуацію в країні за рахунок встановлення більш тісних торгових стосунків з ЄС. На їх думку, мова йде про імідж України в світі, який напряму залежить від тих, з ким країна більше всього підтримує дружні стосунки.

На вагах зараз у першу чергу імідж України. Ті, з ким вона підтримує дружні відносини, можуть змінити її репутацію. А репутація може, звичайно, перетворитися в матеріальні переваги – більш широкий доступ до капіталу на фінансових ринках.

Конкретно даний випадок не виняток. Мова йде про відносини України з Росією, з одного боку, і Європейським Союзом, з другого. «Спроба себе у взаємовідносинах з ЄС може зробити Україну

більш привабливою перед міжнародною спільнотою на подальшу перспективу, але якщо Росія відвернеться від України, економічні наслідки можуть бути руйнівними, зокрема з врахуванням того, що поки далеко не ясно, чи зможе Україна статиближчою до ЄС, ніж вона уже є. В той же час, будь-яке подальше застосування жорстких засобів проти протестуючих призведе тільки до того, що вона ще меншою мірою буде виглядати країною, яка належить до Європи», – вважає американський аналітик Джулія Грей⁸.

Директор Міжнародного інституту демократії С. Таран висловлює думку, що Євромайдан врятував імідж України у світі, але зіпсував імідж влади. За його словами, «одним із незаперечних позитивних наслідків Майдану є те, що світ почав чітко розрізняти українську владу та українців⁹. До початку Майдану у світі писали, що Україна відмовилася від євроінтеграції, а з набранням його сил і розмаху зарубіжні ЗМІ зробили висновок, що українці хочуть бути асоційованим членом ЄС і вважають себе європейською державою.

В липні 2013 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки забезпечення міжнародного позитивного іміджу України та здійснення заходів щодо підтримки зв'язків з українцями, які проживають за межами України». Варто зазначити, що сума, яку планується витратити, не вказана.

Щодо Європи, то Європейський Союз почув вибір українського народу. Масова підтримка європейської інтеграції, яку показали українські громадяни останнім часом, дає підстави вважати, що більша частина населення зробила свій вибір щодо того, куди повинна йти Україна, і українці готові захищати свій вибір, мирно реалізуючи свої права, своє волевиявлення і свободу слова.

«Україна і ЄС тісно пов'язані... і не тільки буквою, але і духом цієї Угоди, яка, можливо, варто в мільйон разів більше, ніж простий розчерток пера. Я захоплююсь любов'ю українського народу до свободи і зрілості його європейського духу. Вони не шукають компенсації Європейського Союзу, але шансу жити за європейськими цінностями»¹⁰, – заявив Єврокомісар з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюллє в Європейському парламенті.

На сьогодні ЄС відкрито виступив на захист надій, очікувань і права на протест учасників масових маніфестацій на Євромайдані.

Крім того, ЄС ще раз наголосив, що умови Угоди про асоціацію залишаються відкритими доти, доки Україна не буде готова їх прийняти.

В основі проблем створення позитивного іміджу України головним чином було і залишається

просування співробітництва з Євросоюзом. Сьогодні це важливі стратегічне завдання української зовнішньої політики. Зближення з країнами Європейського Союзу вимагає від України подіяти загальні цінності політичної культури або хоча би прагнути до їх розвитку. Незважаючи на те, що загальноприйнята парадигма в міжнародних відносинах націлена на пошук спільних інтересів, вони скильні змінюватись, і в тому випадку, коли не співпадають, саме спільність цінностей діє як сполучна основа.

Таким чином, українська влада повинна усвідомлювати, що права людини як база українсько-європейського співробітництва завжди будуть пріоритетними. Не менш важливим є розуміння того, що проблема формування зовнішньополітичного іміджу держави напряму поєднана з тою системою державної влади та її інститутами, яка є в країні, а також лідерами держави.

Поняття іміджу держави – багатобічне, і одна з головних ролей тут відіграє Президент України як глава держави, котрий визначає курс зовнішньої і внутрішньої політики й озвучує основні ідеї і настрої, домінуючі в суспільстві.

Варто відзначити, що багато в чому негативне сприйняття сучасної України – непослідовності в своїй зовнішній і внутрішній політиці – заслуга не тільки західних недоброзичливців, особливо преси. Свій внесок зробила, насамперед, і сама українська влада, і самі українці, які традиційно акцентують свою увагу на негативних сторонах розвитку українсько-європейських відносин.

Однак зарубіжні засоби масової інформації – це своєрідна лінза, через яку Україну розглядає і Європа, і світ у цілому, і в якому ми часом бачимо й власне відображення, котре нас не завжди радує. Багато в чому негативне ставлення іноземців до української держави пов'язане з непослідовністю реформ, порушенням демократичних цінностей, невмінням або небажанням навести елементарний порядок і забезпечити безпеку громадян, знищити корупцію, налагодити ефективну роботу міліції і судів.

Сприйняття європейцями і українцями одних і тих самих подій – це ніби дві сторони однієї медалі. Саме тому, що українська зовнішня політика не відповідає нормам країн Євросоюзу, вона потребує постійного роз'яснення.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, формування зовнішньополітичного іміджу України в контексті розвитку відносин з Євросоюзом – це важливе питання загальнонаціонального масштабу. Це повинна бути консолідована позиція офіційної влади, державних органів і громадських організацій, бізнесових структур і ЗМІ, мільйонів громадян України з питань політики, економіки, інвестиційних і туристичних можливостей.

Ця позиція повинна віддзеркалювати стратегію України у світі і базуватися на національних інтересах та пріоритетах, сприяючи позитивному седовищу для інтеграції України як у європейську, так і світову спільноту.

Було б добре, якби українські представники влади не тільки роз'яснювали свою внутрішню і зовнішню політику, але за допомогою некомерційних організацій намагались привернути увагу до своєї країни і таким чином створювати рівні стартові можливості в конкурентній боротьбі за свій вплив за кордоном.

Окрім того, українські політики і державні установи повинні мати консолідовану позицію з різних питань, які висвітлюються зовні.

Україна повинна проводити добре продуману інформаційну стратегію: активно пропагувати свої досягнення і можливості, підтримувати українські інформаційні центри в різних країнах, просувати українські ЗМІ в різних мережах у світі, проводити мовлення різними мовами. Доступність інформації відіграє вирішальну роль у розповсюдженні своїх цінностей, поглядів, у тому числі і в рекламі українських політичних ідей та концепцій.

Велику роль при формуванні позитивного міжнародного іміджу України має відіграти фінансування зарубіжних українських фондів, дослідницьких центрів та інших організацій незалежно від того, хто перебуває при владі. І від політичних дебатів не повинна потерпати така важлива сфера.

Побудова правової держави на основі демократичних цінностей, розвиток громадянського суспільства повинні бути основою для розвитку відносин з Європейським Союзом, їх стабільністю і передбачуваністю.

¹ Горбушина О. Имидж страны: социально-психологические особенности формирования внешнего имиджа страны / О. Горбушина // Имиджология – 2005: феноменология, теория, практика. Материалы Третьего Международного симпозиума. – М. : РИЦ АИМ, 2005. – С. 230–232.

² Головлева Е. Имидж как средство информационно-коммуникационной поддержки внешней политики государства / Е. Головлева // Власть. – 2007. – №7. – С. 61–63.

³ Галумов Э. Имидж против имиджа / Э. Галумов. – М. : Известия, 2005. – 552с.

⁴ Соседи асоціюють Україну з корупцією і капітулями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua/society/2011/06/22/776845.html>.

⁵ Філіпчук В. Спроможність бути державою / В. Філіпчук // Дзеркало тижня. Україна. – 2013. – 30 листопада.

⁶ Frank Lisa. Розгін Євромайдану: реакція України і світу [Електронний ресурс] / Lisa Frank. – Режим доступу: <http://eastbook.eu/ua/2013/12/country-ua/ukraine-ua/togin-evromaidanu-reaktsia-ukrainyi-i-svitu/>.

⁷ Почти 60% українців виступають за євроінтеграцію / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unian.net/politics/852971-pochti-60-ukraintsev-vyistupayut-za-vstuplenie-ukrainyi-v-evrosoyuz-opros.html>.

⁸ Грей Джулія. Имидж Украины зависит от того, с кем она дружит [Электронный ресурс] / Джулія Грей. – Режим доступа: <http://delo.ua/ukraine/imidzh-ukrainy-zavisit-ot-togo-s-kem-ona-druzhit-washington-pos-221489/>

⁹ Євромайдан врятував імідж України у світі / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unian.ua/politics/862683-evromaydan-vryatuvav-imidj-ukrajini-usviti-ekspert.html>.

¹⁰ Євросоюз услышал голос Євромайдана / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mignews.com.ua/ru/articles/150748.html>.

УДК:327.7:061.1.ЕС

© Оксана Добржанска
(Чернівці)

РЕЗУЛЬТАТИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ІНІЦІАТИВИ «СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО» УКРАЇНОЮ СТАНОМ НА КІНЕЦЬ 2013 РОКУ

У статті йдеється про результати реалізації Україною Східного партнерства станом на 2013 рік. Оскільки Україна була першою з-поміж країн-партнерів СхП, яка почала переговори про укладення Угоди про асоціацію з ЄС ще в 2007 році, а у березні 2012 року парафувала її, були всі передумови вважати, що на саміті у Вільнюсі 2013 року вона стане першою, яка підпише цю угоду. Проте, як показали результати рейтингу European Integration Index 2013 for Eastern Partnership countries, Україна зайняла тільки третє місце серед шести країн-партнерів, що свідчить про те, що Україна так і не змогла скористатися своїм шансом динамічної євроінтеграції у рамках нової ініціативи. Крім того, в статті проаналізовано події після проголошення «паузи в напрямку євроінтеграції» та ситуацію непідписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС на саміті у Вільнюсі 28-29 листопада 2013 року. Автор розглядає можливі варіанти розвитку подій Євромайдану та схильяється до думки, що через несильну опозицію та неготовність до компромісу влади політична криза в Україні може затягнутися.

Ключові слова: Угода про асоціацію, Східне партнерство, Україна, Євромайдан.

О. Добржанская

Результаты имплементации Украиной инициативы Восточного партнерства на 2013 год

В статье речь идет о результатах Украины в реализации Восточного партнерства. Автор сравнивает цели Восточного партнерства и результа-